

ních práv. Stačí poukázati k ustanovení §§ 485 a 847 obč. zák. Podle § 485 se každá služebnost pokládá za nedílnou potud, že nelze právo na pozemku váznoucí ani změnit ani rozdělit zvětšením, zmenšením nebo rozdělením pozemku. Podle § 847 může třetí osoba, které na rozdělované nemovitosti přísluší práva služebnosti, tato práva vykonávat po rozdělení jako před ním. Výjimka poslední věty § 847, že, týká-li se výkon pozemkové služebnosti jen části rozdělované věci, zanikne právo k ostatním částem, na souzený případ nedopadá. Výjimka ta se týká právě jen pozemkové služebnosti. Tu však jde o osobní služebnost bydlení. K osobním služebnostem se však řečená výjimka podle výslovného odůvodnění vládní předlohy a ostatních materiálů k III. novele obč. zák. pro zvláštní povahu osobních služebností nevztahuje.

Čís. 10466.

O nároku proti obci (ve Slezsku) na náhradu škody z pádu do stoky, ježto na místě nehody nebylo osvětlení, ač tam křižovala elektrická dráha a byl zanedbaný příkop a otevřená šachtice, nelze rozhodovati pořadem práva.

(Rozh. ze dne 23. ledna 1931, R II 458/30.)

Žalobce domáhal se na obci ve Slezsku náhrady škody z pádu do otevřené šachtice na obecní cestě. K námitce nepřipustnosti pořadu práva soud první stolice žalobu odmítl s odůvodněním, že žalobce odvozuje nárok na náhradu škody z toho, že žalovaná obec zanedbala povinnost, udržovati cesty a příkopy vedle nich, sloužící k odvádění odpadových vod, že však tato povinnost obce kotví v předpisech o výkonu místní policie, zejména v § 14 zemského zákona pro Slezsko ze dne 19. listopadu 1863, čís. 17 z. zák., tedy v právu veřejném, takže i nárok na náhradu škody ze zanedbání této veřejnoprávní povinnosti, jest nárokem veřejnoprávním a nepřísluší o něm rozhodovati soudu, an soud není k tomu povolán zvláštním zákonným předpisem. Rekursní soud zamítl námitku nepřipustnosti pořadu práva. Důvody: Žalobce nežádá náhradu škody, jež mu vznikla tím, že žalovaná obec zanedbala povinnost, jež jest jí uložena zemským zákonem pro Slezsko ze dne 19. listopadu 1863, čís. 17 z. zák. při výkonu místní policie, tedy zanedbáváním povinnosti veřejnoprávní, nýbrž opírá žalobní nárok o tvrzení, že žalovaná jako vlastnice příkopu při obecní cestě, a dále betonové šachtice vedoucí do kanálu a sloužící k odvádění vody z příkopu, neudržovala tuto svou šachtici a tento svůj příkop v dobrém stavu, jak jest jí to jako vlastníci uloženo v zájmu bezpečnosti třetích osob zákonnými předpisy soukromoprávními, jako každému jinému vlastníku nemovitosti, a na příkop podél obecní cesty zanedbala tak, že sahal až do obecní cesty a betonovou šachtici při ústí příkopu nechala otevřenou. Odvozuje tedy žalobce nárok na náhradu škody ze zanedbání povinnosti soukromoprávní žalovanou obcí jako vlastníci nemovitosti

z předpisu občanského zákoníka o náhradě škody, a o takovém nároku jest podle § 1 j. n. a § 1338 obč. zák. povolán rozhodovati soud.

N e j v y š š í s o u d obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Jak dovolací soud již opětne, najmě i v rozhodnutí čís. 7853 sb. n. s., obšírněji vyložil, jest pro otázku přípustnosti pořadu práva pro žaloby proti obcím z důvodu náhrady škody rozhodná právní povaha povinnosti obce, z jejíhož zanedbání žalobce vyvozuje náhradní nárok, zda totiž jde o soukromoprávní povinnost obce, vyplývající mimo jiné po případě z jejího práva vlastnického, či o veřejnoprávní povinnost uloženou obci v oboru veřejné správy, protože v onom případě jde o soukromoprávní nárok na náhradu škody, o němž rozhodují podle § 1 j. n. a § 1338 obč. zák. řádné soudy, kdežto v druhém případě jde o nárok veřejnoprávní, o němž soudy nejsou povolány rozhodovati (§ 1 a 42 j. n.). V témž rozhodnutí vyložil dovolací soud dále, že nezáleží na tom, že i obecní statek — jako v souzeném případě obecní cesta s příslušným příkopem a s betonovou šachticí — jsou ve vlastnictví obce (§ 288 obč. zák.), protože přes tuto vlastnost obecnímu statku společnou s obecním jméním jest rozdíl mezi nimi v tom, že poměry k obecnímu statku se vztahující jsou ovládány právem veřejným, kdežto poměry k obecnímu jmění jsou ovládány právem soukromým. Zkoumá-li se žalobcův přednes na soudě první stolice podle zásad právě naznačených, nelze v něm shledati nic, co by nasvědčovalo úsudku, že žalobce vyvozuje náhradní nárok ze zanedbání soukromoprávní povinnosti obce. Zejména to nelze usuzovati — jak již naznačeno — z tvrzení, že příkop, jakož i kanál a betonová šachtice, do níž žalobce spadl, patří obci. Spíše lze z výtky, podle níž obec »zavinila úraz tím, že na místě nehody není osvětlení, ačkoliv tam křižuje elektrická dráha cestu a jsou anebo v době nehody alespoň byly onen zanedbaný příkop a otevřená šachtice«, usuzovati, že žalobce vyvozuje žalobní nárok ze zanedbání povinností uložených obcím § 27 (2) čís. 2 a 3 ob. zř. o bezpečnostní policii, neboť není předpisu, podle něhož by obec neb jiný soukromý vlastník pozemku byl povinen jej osvětliti, protože tam křižuje elektrická dráha cestu a jsou tam zanedbaný příkop a otevřená šachtice. Přednes žalobcův neuvádí a neopodstatňuje tudíž přes předpis § 226 c. ř. s. okolností, na nichž zakládá nárok jako nárok soukromoprávní. Prvý soud proto žalobu právem odmítl pro nepřípustnost pořadu práva. Pro opačný názor nemůže žalobce nic vyvozovati z odůvodnění k rozh. čís. 9719 sb. n. s., neboť i tam jest zdůrazněno, že žalobce uplatňuje náhradní nároky za škodu, jež mu vznikla zanedbáním povinnosti udržovati stoku v řádném stavu, uložené obci jako vlastníci obecní stoky zvláštními zákonnými předpisy nebo jinými závaznými nařízeními, a že jen potud a jen v tomto směru jest soud k rozhodnutí o jeho náhradním nároku příslušný, kdežto škodlivé následky, plynoucí ze zanedbání bezpečnostní policie musí zůstati nepovšimnuty.